

Επιμορφωτικό Σεμινάριο για τη διδακτική της σύνταξης της
αρχαίας ελληνικής γλώσσας (αττικής διαλέκτου)

Κατηγορηματική μετοχή

Δρ Γεώργιος Α. Ξενής
Καθηγητής της Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας
Πρόεδρος του Τμήματος Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Πέμπτη, 28 Νοεμβρίου 2024
(4^η συνάντηση)

Κατηγορηματική μετοχή

Παραδείγματα από τα νέα ελληνικά:

- 1) Ο Αγησίλαος έτυχε **να κάνει** περίπατο, όταν βρήκε την πόλη η καταιγίδα. = Άγησίλαος έτυχε περιπάτους **ποιούμενος**, ότε ό χειμών τήν πόλιν κατέλαβε.
- 2) Ο Περικλής κατάλαβε **ότι θα γινόταν** η εισβολή των Πελοποννησίων. = Περικλής έγνω τήν έσβολήν τών Πελοποννησίων **έσομένην**.
- 3) Χάρηκα **που ήρθες** = Χαίρω σοι **έλθόντι**.

Μερικές από τις ν.ε. συμπληρωματικές προτάσεις του «να», «ότι», «που», *αντιστοιχούν με κατηγορηματική μετοχή στα α.ε.,*
όχι όλες

Κατηγορηματική μετοχή

Κάποια μόνο από τα ρήματα τα οποία στα νέα ελληνικά συμπληρώνονται με πρόταση του 'ότι/πως' στα αρχαία ελληνικά συμπληρώνονται **με κατηγορηματική μετοχή**. **Όχι όλα.**

Λ.χ. Όσα ρήματα εκφράζουν γνώμη συμπληρώνονται **με ειδικό απαρέμφατο**.

π.χ. Νομίζω ότι αυτά έτσι έγιναν.

ήγοῦμαι ταῦτα οὕτω γενέσθαι.

Κατηγορηματική μετοχή

***Κάποια* από τα ρήματα** τα οποία στα νέα ελληνικά συμπληρώνονται με πρόταση του 'να' στα αρχαία ελληνικά συμπληρώνονται **με κατηγορηματική μετοχή**. **Όχι όμως όλα.**

Λ.χ. Όσα ρήματα εκφράζουν δυνατότητα συμπληρώνονται **με τελικό απαρέμφατο**.

π.χ. Δεν με αφήνει να κοιμάμαι ούτε να μένω αδρανής το τρόπαιο του Μιλτιάδη.
= οὐκ ἔῃ με καθεύδειν οὐδὲ ράθυμειν τὸ Μιλτιάδου τρόπαιον.

Κατηγορηματική μετοχή

Άρα, για να αποφασίσω αν ένα συγκεκριμένο ρήμα θα πάρει κατηγορηματική μετοχή, δεν μπορώ να στηριχτώ μόνο στην αντίστοιχη νεοελληνική μετάφραση. Θα πρέπει επιπλέον να λάβω υπόψιν μου και τη **σημασία** του ρήματος αυτού.

Τι πρέπει λοιπόν να σημαίνει ένα ρήμα, για να «δικαιούται» να συμπληρωθεί με κατηγορηματική μετοχή;

Κατηγορηματική μετοχή

A. Ποια ρήματα συμπληρώνονται με κατηγορηματική μετοχή;

1. Ρήματα που εκφράζουν

α) αντίληψη μέσω των αισθήσεων π.χ. ὀράω, ἀκούω (+γενική), αἰσθάνομαι (=αντιλαμβάνομαι, ακούω, βλέπω), πυνθάνομαι (=αντιλαμβάνομαι, ακούω, βλέπω),

- Εἶδομεν τὸν Πρωταγόραν *περιπατοῦντα*. / Εἶδε Κλέαρχον διελαύνοντα.
- Καὶ πολλοὶ ἡμῶν ἤκουον τοῦ ἱεροφάντου λέγοντος.
- ὀρῶ γὰρ αὐτὸν πρὸς δόμους *στείχοντ'* ἐμούς.

β) συγκεκριμένο στάδιο μιας ενέργειας/διαδικασίας: π.χ. ἄρχομαι (αρχίζω να), διατελέω (=συνεχίζω να), λήγω (=σταματώ τον εαυτό μου από του να), παύω (=σταματώ κάποιον από του να), παύομαι (σταματώ τον εαυτό μου από του να)

- ὁ Δερκυλίδας *φέρων* καὶ ἄγων τὴν Βιθυνίδα καὶ ἄφθονα ἔχων τὰ ἐπιτήδεια διετέλει.
- = ο Δ. συνέχιζε να ληλατεί τη Β. και να έχει άφθονες τις προμήθειες.
- Σωκράτης οὐδέποτε ἔληγε *σκοπῶν* τί ἕκαστον εἶη τῶν ὄντων.
- = ο Σωκράτης ουδέποτε σταματούσε να εξετάζει τι ακριβώς είναι το κάθε ον.

Κατηγορηματική μετοχή

A. Ποια ρήματα συμπληρώνονται με κατηγορηματική μετοχή;

1. Ρήματα που εκφράζουν

γ) ανοχή, αντοχή, κόπο: π.χ. *ἀνέχομαι, ἀπείπτον* (ως αμετάβατο. Χωρίς ενεστώτα, μέλλ. *ἀπερῶ*, πρκμ. *ἀπέιρηκα*. Η σημασία είναι «κουράζομαι που/να»), *ἀπαγορεύω* (=«κουράζομαι να», αλλά και «σταματώ να»), *περιοράω* (= παραβλέπω που, *ἀνέχομαι που*)

Μὴ περιοράτε ἡμᾶς *φθειρομένους*

= Μην ανέχεσθε που καταστρεφόμαστε / Μην παραβλέπετε το γεγονός ότι καταστρεφόμαστε.

Στην ομάδα αυτή ρημάτων, το υποκείμενο α) βλέπει, ακούει κτλ. να γίνεται κάτι, β) αρχίζει, σταματά, συνεχίζει να κάνει κάτι, γ) αντέχει ή ανέχεται που κάνει/γίνεται κάτι κτλ. Δηλαδή με τα ρήματα της ομάδας αυτής η κατηγορηματική μετοχή εκφράζει **ενέργεια η οποία όντως υλοποιείται**.

Κατηγορηματική μετοχή

Α. Ποια ρήματα συμπληρώνονται με κατηγορηματική μετοχή;

2. Ρήματα που εκφράζουν

(α) αντίληψη μέσω του νου: π.χ. οἶδα, ἐπίσταμαι, γινώσκω (=γνωρίζω ότι, συνειδητοποιώ ότι), αἰσθάνομαι (=μαθαίνω ότι, βρίσκω ότι, συνειδητοποιώ ότι), μέμνημαι (=θυμάμαι που/ότι), ὁράω (εδώ με την έννοια της διανοητικής αντίληψης, «αντιλαμβάνομαι» βλ. παράδειγμα), ἀκούω (με την έννοια «πληροφορούμαι ότι», «ειδοποιούμαι ότι», ἀκουσα ὅτι... = ἀκουσα την πληροφορία ότι), ἀγγέλλω, δείκνυμι, δῆλός εἰμι, φαίνομαι, φανερός εἰμι.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ:

- μάγους τινὰς οἶδα ταῦτα ποιοῦντας = γνωρίζω ότι κάποιοι μάγοι κάνουν αυτά
- ὁρῶ δὲ καὶ τὴν τύχην ἡμῖν συλλαμβάνουσαν καὶ τὸν παρόντα καιρὸν συναγωνιζόμενον.
- Ἄβροκόμας ἤκουσε Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα.

Κατηγορηματική μετοχή

Α. Ποια ρήματα συμπληρώνονται με κατηγορηματική μετοχή;

Εδώ το υποκείμενο **αντιλαμβάνεται ή ανακαλύπτει ή μαθαίνει (πληροφορείται) ή γνωρίζει** ότι ισχύει μια κατάσταση. Αποκτά δηλαδή το ίδιο γνώση μιας κατάστασης. **Ή, κάτι παρεμφερές**, το υποκείμενο **αναγγέλλει σε κάποιον άλλον** ότι ισχύει μια κατάσταση, μεταδίδει σε κάποιον άλλον γνώση. Το αντικείμενο της αντίληψης ή αναγγελίας εμφανίζεται ως κατηγορηματική μετοχή. Το αντικείμενο αυτό είναι αληθές.

(β) Με κατηγορηματική μετοχή συμπληρώνονται και ρήματα που εκφράζουν συναισθηματική κατάσταση: π.χ. αίσχύνομαι, ἄχθομαι (δυσφορώ που), ἤδομαι (=ευχαριστιέμαι που), χαίρω (=χαίρομαι να, χαίρομαι που), μεταμέλομαι (=μετανιώνω που)

ἤδομαι δεδρακῶς τοῦτο τὸ ἔργον = ευχαριστιέμαι που έχω κάνει αυτό το έργο

Εδώ το υποκείμενο βιώνει ένα συγκεκριμένο συναίσθημα για ένα συγκεκριμένο λόγο. Ο λόγος αυτός εμφανίζεται ως κατηγορηματική μετοχή. Ο λόγος αυτός είναι αληθής.

Κατηγορηματική μετοχή

Α. Ποια ρήματα συμπληρώνονται με κατηγορηματική μετοχή;

3. Ρήματα που εκφράζουν **συγκεκριμένο τρόπο ύπαρξης ή δράσης**: π.χ. τυγχάνω, λανθάνω (διαφεύγω την προσοχή και...), φθάνω (= προφταίνω να, προλαβαίνω να)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

- ὅτε δ' αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν **ἔτυχεν ὤν**.
- παρεσκευάζοντο εὐθύς ὅπως μὴ **λήσουσιν αὐτοὺς** αἱ νῆες ἐκ τῶν Κεγχρειῶν **ἀφορμηθεῖσαι**.
= ἀρχισαν ἀμέσως προετοιμασία, ὥστε να μην διαφύγουν την προσοχή τους τα καράβια και ξεκινήσουν από τις Κεγχρειές.
- περιέπλεον Σούνιον, βουλόμενοι **φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀφικόμενοι** ἐς τὸ ἄστυ.
= Ἀρμενίζοντας ἔκαναν τον γύρο του Σουνίου, θέλοντας να προλάβουν να φτάσουν στην πόλη πριν τους Αθηναίους.

Κατηγορηματική μετοχή

Βασικό χαρακτηριστικό της κατηγορηματικής μετοχής:

Όλες οι κατηγορηματικές μετοχές υποδηλώνουν ότι η ενέργειά τους όντως υλοποιείται ή το προτασιακό τους περιεχόμενο είναι όντως αληθές.

Σε αυτό διαφέρουν τόσο από το ειδικό απαρέμφατο όσο και από το τελικό απαρέμφατο.

- Βουλόμεθα εἰς Κύπρον ἵεναι.
- Οἶεται δίκαιος εἶναι.

Κατηγορηματική μετοχή

Β. Οι χρόνοι στην κατηγορηματική μετοχή

1. α) Ο **ενεστώτας** της μετοχής εκφράζει ότι η ενέργεια της μετοχής είναι **σύγχρονη** προς την ενέργεια του κύριου ρήματος:
χαίρω γε διαλεγόμενος τοῖς σφόδρα πρεσβύταις.
2. Ο **αόριστος** της μετοχής εκφράζει ότι η ενέργεια της μετοχής είναι **προτερόχρονη** προς την ενέργεια του κύριου ρήματος:
μετεμέλοντο τὰς σπονδὰς οὐ δεξάμενοι.
3. Ο **μέλλοντας** της μετοχής εκφράζει ότι η ενέργεια της μετοχής είναι **υστερόχρονη** προς την ενέργεια του κύριου ρήματος:
τίς ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἥξοντα;
4. Ο **παρακείμενος** της μετοχής εκφράζει ότι η ενέργεια της μετοχής **έχει γίνει πριν την ενέργεια του κύριου ρήματος αλλά τα αποτελέσματά της ισχύουν ως τη στιγμή της ενέργειας του κύριου ρήματος**:
ὄρῳσιν οἱ Πλαταιῆς τοὺς Θηβαίους ἀπειλημμένους.
= οι Πλαταιεῖς βλέπουν ότι οι Θηβαῖοι έχουν αποκλειστεί.

Κατηγορηματική μετοχή

Γ. Το υποκείμενο της κατηγορηματικής μετοχής και η πτώση του

1. Όταν το υποκείμενο της κατηγορηματικής μετοχής **είναι το ίδιο** με το υποκείμενο του κυρίου ρήματος, τότε αυτό **παραλείπεται (δεν δηλώνεται για δεύτερη φορά)**. Η μετοχή τίθεται σε **ονομαστική πτώση**:

- ἐγὼ ... ἀπείρηκα ... συσκευαζόμενος καὶ βαδίζων καὶ τρέχων (Ξεν. Αν. 5.1.2)
= εγώ έχω κουραστεί να ετοιμάζω τις αποσκευές μου και να περπατώ και να τρέχω
- ἀδύνατοι ὀρῶμεν ὄντες τῆ οἰκείᾳ μόνον δυνάμει περιγενέσθαι ... (Θουκ. 1.32.5)
= βλέπουμε ὅτι είμαστε ανίσχυροι να επικρατήσουμε με τις δικές μας μόνο δυνάμεις
- ἔτυχον ... ἐν τῆ ἀγορᾷ ὀπλίται καθεύδοντες ὡς πενήντα (Θουκ. 4.113.2)
= έτυχε κάπου πενήντα οπλίτες να κοιμούνται στην αγορά

Κατηγορηματική μετοχή

Γ. Το υποκείμενο της κατηγορηματικής μετοχής και η πτώση του

2. Όταν το υποκείμενο της κατηγορηματικής μετοχής **δεν συμφωνεί** με το υποκείμενο του κυρίου ρήματος, τότε αυτό **δηλώνεται σε πτώση αιτιατική**. Η μετοχή συμφωνεί με το υποκείμενό της **κατά γένος, αριθμό και πτώση**:

- βούλομαι δείξαι αὐτὸν ψευδόμενον (Dem. 37.21)
= θέλω να αποδείξω ότι αυτός ψεύδεται
- ἤκουσε Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα ... (Ξεν. Αν. 1.4.5)
= άκουσε ότι ο Κύρος ήταν στην Κιλικία
- τοὺς συμμάχους ... οὐ περιοψόμεθα ἀδικουμένους. (Θουκ. 1.86.2)
= δεν θα παραβλέψουμε το γεγονός ότι οι σύμμαχοί μας αδικούνται.

Κατηγορηματική μετοχή

Γ. Το υποκείμενο της κατηγορηματικής μετοχής και η πτώση του

3. Όταν έχουμε **ρήμα ακοής** (π.χ. ἀκούω, αἰσθάνομαι), το οποίο εκφράζει **άμεση αισθητηριακή αντίληψη**, τότε η κατηγορηματική μετοχή και το υποκείμενό της τίθενται σε πτώση **γενική**.

- ἤκουσα δέ ποτε Σωκράτους καὶ περὶ φίλων διαλεγομένου (Ξεν. Ἄπομν. 2.4.1)
= ἄκουσα κάποτε τον Σωκράτη να κάνει διάλογο και για το θέμα της φιλίας
- ὅστις ... σ' ἐξέθρεψα, | αἰσθανόμενός σου πάντα τραυλίζοντος ... (Αρ. Νεφ. 1380-1)

Κατηγορηματική μετοχή

Γ. Το υποκείμενο της κατηγορηματικής μετοχής και η πτώση του

4. Σε ειδικές μόνο περιπτώσεις μπορεί η κατηγορηματική μετοχή και το υποκείμενό της να τεθούν σε **δοτική πτώση**. Τέτοιες περιπτώσεις είναι τα ρήματα: *χαίρω* και τα απρόσωπα *μεταμέλει μοι* (=μετανιώνω), *φίλον ἐστί μοι* (= μου είναι προσφιλές να) κ.ά.

- χαίρει ἐξεταζομένοις τοῖς οἰομένοις μὲν εἶναι σοφοῖς, οὔσι δ' οὔ. (Πλ. Ἄπ. 33c διασκευή)
=χαίρεται που υποβάλλονται σε εξέταση όσοι θεωρούν ότι είναι σοφοί.
- σφόδρα μεταμέλει μοι πρὸς τὸν πατέρα ἀχαριστήσαντι.
=μετανιώνω πολύ που φάνηκα αχάριστος προς τον πατέρα μου
- Ζεὺς, ὅστις ποτ' ἐστίν, εἰ τόδ' αὐτῷ φίλον κεκλημένω ... (Αἴσχ. Ἄγ. 160-1)
=Δίας, ὅποιος και να 'ναι, εάν του είναι προσφιλές να ονομάζεται έτσι ...

Κατηγορηματική μετοχή

Γ. Το υποκείμενο της κατηγορηματικής μετοχής και η πτώση του

5. Η κατηγορηματική μετοχή **απροσώπων ρημάτων** τίθεται σε πτώση **αιτιατική ουδετέρου γένους ενικού αριθμού** (= **αιτιατική απόλυτος**)

Εύρύλοχος δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὡς ἦσθοντο ... ἀδύνατον ὄν τὴν πόλιν βία ἐλεῖν, ἀνεχώρησαν ... ἐς τὴν Αἰολίδα. (Θουκ. 3.102.5)

= Ο Ευρύλοχος και οι βοηθοί του, όταν αντιλήφθηκαν ... ότι ήταν αδύνατο να κυριεύσουν την πόλη με έφοδο, έφυγαν για την Αιολίδα.

Κατηγορηματική μετοχή

Δ. Ειδικές περιπτώσεις

Ρήματα *μανθάνω*, *ἐπίσταμαι*, *οἶδα*

- Νῦν δ' ἅπας τις τῶν ποιμένων **ἐπίσταται ξυλοργέειν**. (Ἡρ. 3.113.2)
= κάθε βοσκός ξέρει να ξυλουργεί.
- Τά τε κατὰ τὴν θάλασσαν συντυχόντα σφι παθήματα **κατεργασαμένους** μάλιστα Ἀθηναίους **ἐπίστατο**. (Ἡρ. 8.136.2)
= ἔξερε ὅτι οι Αθηναίοι προξένησαν τα παθήματα που τους βρήκαν στη θάλασσα.

ἐπίσταμαι + τελικό απαρέμφατο =
ξέρω να (τεχνική γνώση)

ἐπίσταμαι + κατηγορηματική μετοχή =
ξέρω ὅτι (θεωρητική γνώση)

Κατηγορηματική μετοχή

Δ. Ειδικές περιπτώσεις

Ρήματα *εύρισκω*, *ύπολαμβάνω*, *αίσθάνομαι*

- Φροντίζων δὲ **εὔρισκέ** τε ταῦτα καιριώτατα **εἶναι**. (Ἡρ. 1.125.1)
= Αναλογιζόμενος το θέμα, θεωρούσε ότι αυτά είναι τα πιο σημαντικά (μέτρα).
- Ἱστορέων δὲ **εὔρισκε** Λακεδαιμονίους τε καὶ Ἀθηναίους **προέχοντας**, τοὺς μὲν τοῦ Δωρικοῦ γένεος, τοὺς δὲ τοῦ Ἴωνικοῦ. (Ἡρ. 1.56.2)
= Ερευνώντας διαπίστωνε ότι οι Λακεδαιμόνιοι και οι Αθηναίοι υπερτερούν...

εὔρισκω + ειδικό απαρέμφατο =
θεωρώ ότι

εὔρισκω + κατηγορηματική μετοχή =
διαπιστώνω ότι

Κατηγορηματική μετοχή

Δ. Ειδικές περιπτώσεις

Ρήμα φαίνομαι

- Οἱ χῶροι οὗτοι τοῖσι Ἕλλησι **εἶναι ἐφαίνοντο** ἐπιτήδευοι. (Ἡρ. 7.177.1)
= Αυτοί οι χώροι φαίνονταν στους Έλληνες ότι είναι κατάλληλοι.
- Καὶ οἱ κατήγοροι ... οὐδαμῆ εὖνοι **ὄντες ἐφαίνοντο** τῷ δήμῳ. (Λυσ. 20.17)
= Και ήταν φανερό ότι οι κατήγοροι δεν ήταν κατ' ουδένα τρόπο ευνοϊκοί προς το δημοκρατικό καθεστώς.

φαίνομαι + ειδικό απαρέμφατο =
φαίνομαι ότι

φαίνομαι + κατηγορηματική μετοχή =
είναι φανερό ότι εγώ ...

Κατηγορηματική μετοχή

Δ. Ειδικές περιπτώσεις

Ρήμα ἀγγέλλω, ἀκούω (διανοητική αντίληψη), **πυνθάνομαι** (διανοητική αντίληψη)

- Μετὰ δὲ τοῦτο ... **ἠγγέλλετο** βασιλεὺς **διανοεῖσθαι** ὡς ἐπιχειρήσων πάλιν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. (Πλ. Μενέξ. 241d)

= Ὑστερα ἀπὸ αὐτὸ ἀναγγελλόταν ἡ φήμη ὅτι ὁ βασιλιάς προετίθετο νὰ ἐκστρατεύσει πάλι κατὰ τῶν Ἑλλήνων.

- Ἐπειδὴ τάχιστα **ἠγγέλθη** Ἀστύφιλος **τετελευτηκῶς** ... (Ἰσαίου 9.3)

= Μόλις ἀναγγέλθηκε τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἀστύφιλος εἶχε πεθάνει...

ἀγγέλλω + εἰδικὸ ἀπαρέμφατο =
ἀναγγέλλω (τὴ φήμη) ὅτι

ἀγγέλλω + κατηγορηματικὴ μετοχὴ =
ἀναγγέλλω (τὸ γεγονός) ὅτι

Κατηγορηματική μετοχή

Δ. Ειδικές περιπτώσεις

Ρήμα *αἰσχύνομαι*

- **Αἰσχύνομαι** οὖν ὑμῖν **εἰπεῖν**, ὧ ἄνδρες, τάληθῆ. (Πλ. Ἄπ. 22b)
= Ντρέπομαι να σας πω την αλήθεια.
- Οὐκ **αἰσχύνη** εἰς τοιαῦτα **ἄγων**, ὧ Σώκρατες, τοὺς λόγους; (Πλ. Γοργ. 494e)
= Δεν ντρέπεσαι που οδηγείς τη συζήτηση σε τέτοια θέματα;

αἰσχύνομαι + τελικό απαρέμφατο =
ντρέπομαι να

αἰσχύνομαι + κατηγορηματική μετοχή =
ντρέπομαι που

Κατηγορηματική μετοχή

Δ. Ειδικές περιπτώσεις

Ρήμα *ἄρχομαι*

- **Ἦρξαντο** δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους καὶ τὰ μακρὰ τείχη Ἀθηναῖοι ἐς θάλασσαν **οἰκοδομεῖν**. (Θουκ. 1.107.1)
= Ἄρχισαν οι Αθηναῖοι να οικοδομούν τα μακρὰ τείχη ...
- ταύτην τὴν χώραν ... ἐκ τῆς **ἄρχεται ῥέων** ὁ Νεῖλος. (Ἡρ. 2.22.4)
= Αυτὴ τὴ χώρα ... ἀπὸ τὴν ὁποία ξεκινάει να ρέει ο Νεῖλος.

ἄρχομαι + τελικό απαρέμφατο =
αναλαμβάνω να κάνω κάτι, εἶμαι ο
πρῶτος που κάνω κάτι

ἄρχομαι + κατηγορηματική μετοχή =
κάνω ἐγώ **το πρῶτο στάδιο** μιας
διαδικασίας που θα ἔχει συνέχεια

Κατηγορηματική μετοχή

Δ. Ειδικές περιπτώσεις

Ρήμα παύω

- Εϋχετο ... μηδεμίαν οί συντυχίην τοιαύτην γενέσθαι ἢ μιν **παύσει καταστρέψασθαι** τὴν Εὐρώπην πρότερον ἢ ἐπὶ τέρμασι τοῖσι ἐκείνης γένηται. (Ἡρ. 7.54.2)

= Προσευχήθηκε να μην του συμβεί κάποιο ατύχημα που θα τον εμπόδιζε να υποτάξει την Ευρώπη πριν φτάσει στα σύνορά της.

- Λέγει γὰρ τὰ γεγραμμένα ὄσσην ἡ πόλις ὑμῶν **ἔπαυσέν** ποτε δύναμιν ὕβρει **πορευομένην** ἄμα ἐπὶ πᾶσαν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν. (Πλ. Τιμ. 24e)

= Διότι τα αρχεία μας αναφέρουν τι μεγάλη δύναμη σταμάτησε κάποτε η πόλη σας να πορεύεται με θράσος εναντίον ολόκληρης της Ευρώπης και της Ασίας.

παύω + τελικό απαρέμφοτο =
αποτρέπω κάποιον από το να κάνει
κάτι

παύω + κατηγορηματική μετοχή =
σταματώ κάποιον που κάνει κάτι

Κατηγορηματική μετοχή

Δ. Ειδικές περιπτώσεις

Ρήμα *γιγνώσκω*

- Τελμησσέες μέντοι τάδε **ἔγνωσαν**, στρατὸν ἀλλόθροον προσδόκιμον **εἶναι** Κροίσω ἐπὶ τὴν χώραν. (Ἡρ. 1.78.3)
= Ωστόσο, οι Τελμησσείς έκριναν ότι ο Κροίσος έπρεπε να περιμένει έναν ξένο στρατό (να εισβάλει) στη χώρα του.
- Ὁ Ἀγησίλαος ... **ἔγνω διώκειν** τοὺς ἐκ τῶν εὐωνύμων προσκειμένους. (Ξεν. Ἑλλ. 4.6.9)
= Ο Αγησίλαος αποφάσισε να καταδιώξει αυτούς που επετίθεντο από αριστερά.

γιγνώσκω + ειδικό απαρέμφατο =
κρίνω ότι

γιγνώσκω + τελικό απαρέμφατο =
αποφασίζω να

Κατηγορηματική μετοχή

Δ. Ειδικές περιπτώσεις

Ρήμα *γιννώσκω*

- καὶ ὅς ἐθαύμασεν ... κἀγὼ **γνοῦς** αὐτὸν **θαυμάζοντα** ... ἔφην ... (Πλ. *Εὐθ.* 279d)
= και αυτός περιήλθε σε αμηχανία ... και όταν συνειδητοποίησα ότι βρισκόταν σε αμηχανία είπα ...

γιννώσκω + κατηγορηματική μετοχή =
γνωρίζω ότι